EUROOPA PARLAMENT

2004 *2009*

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

2007/0175(CNS)

19.10.2007

*

RAPORTI PROJEKT

Ettepanek võtta vastu nõukogu otsus Euroopa Ühenduse ja Moldova Vabariigi vahelise lühiajaliste viisade väljastamise lihtsustamise lepingu sõlmimise kohta ((KOM(2007)0488 – C6-0339/2007 – 2007/0175(CNS))

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Raportöör: Marian-Jean Marinescu

Kasutatud tähised

*	nõuandemenetlus *antud häälte enamus*
**I	koostöömenetlus (esimene lugemine) *antud häälte enamus*
**II	koostöömenetlus (teine lugemine) *antud häälte enamus ühise seisukoha heakskiitmiseks, parlamendi liikmete häälteenamus ühise seisukoha tagasilükkamiseks või muutmiseks*
***	nõusolekumenetlus *parlamendi liikmete häälteenamus, v.a EÜ asutamislepingu artiklites 105, 107, 161 ja 300 ning ELi lepingu artiklis 7 toodud juhtudel*
***I	kaasotsustamismenetlus (esimene lugemine) *antud häälte enamus*
***II	kaasotsustamismenetlus (teine lugemine) *antud häälte enamus ühise seisukoha heakskiitmiseks, parlamendi liikmete häälteenamus ühise seisukoha tagasilükkamiseks või muutmiseks*
***III	kaasotsustamismenetlus (kolmas lugemine) *antud häälte enamus ühise teksti heakskiitmiseks*

(Antud menetlus põhineb komisjoni esitatud õiguslikul alusel.)

Õigusloomega seotud tekstide kohta esitatud muudatusettepanekud

Euroopa Parlamendi muudatusettepanekutes tõstetakse muudetud tekst esile ***paksus kaldkirjas***. *Tavalises kaldkirjas* märgistus on mõeldud asjaomastele osakondadele abiks lõpliku teksti ettevalmistamisel ja tähistab neid õigusakti osi, mille kohta on tehtud parandusettepanek lõpliku teksti vormistamiseks (nt ilmselged vead või puudused antud tõlkeversioonis). Selliste parandusettepanekute puhul tuleb saada vastavate osakondade nõusolek.

SISUKORD

lehekülg

EUROOPA PARLAMENDI ÕIGUSLOOMEGA SEOTUD RESOLUTSIOONI PROJEKT ..5

SELETUSKIRI 6

EUROOPA PARLAMENDI ÕIGUSLOOMEGA SEOTUD RESOLUTSIOONI PROJEKT

ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus Euroopa Ühenduse ja Moldova Vabariigi vahelise lühiajaliste viisade väljastamise lihtsustamise lepingu sõlmimise kohta (KOM(2007)0488 – C6-0339/2007 – 2007/0175(CNS))

(Nõuandemenetlus)

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse ettepanekut võtta vastu nõukogu otsus (KOM(2007)0488)[1];

– võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikli 62 lõike 2 punkte b, i ja ii ning artikli 300 lõike 2 esimest lõiku;

– võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikli 300 lõike 3 esimest lõiku, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C6-0339/2007);

– võttes arvesse kodukorra artiklit 51 ja artikli 83 lõiget 7;

– võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit ja väliskomisjoni arvamust (A6-0000/2007),

1. kiidab lepingu sõlmimise heaks;

2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Moldova Vabariigile.

[1] ELTs seni avaldamata.

SELETUSKIRI

Taustteave

Pärast nõukogult sellekohaste volituste saamist pidas komisjon 2007. aasta 9. veebruarist kuni 17. aprillini Moldova Vabariigiga läbirääkimisi lühiajaliste viisade väljastamise lihtsustamise ja tagasivõtmislepingu üle. Lepingud allkirjastati 10. oktoobril 2007 ja praegu konsulteeritakse Euroopa Parlamendiga ettepaneku osas võtta vastu nõukogu otsus kahe kõnealuse lepingu sõlmimise kohta. Olles teadlikud, kui oluline on lepingute jõustumine 2008. aasta jaanuaris, nõustusid kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon ning raportöör töötama viivituste vältimiseks ja selleks, et lepingute sõlmimine saaks toimuda 2007. aasta novembris, kiirendatud ajakava järgi.

Lepingu sisu

Käesoleva lepingu eesmärk on lihtsustada viisade väljastamist Moldova Vabariigi kodanikele, kelle kavatsetav viibimise aeg ei ole pikem kui 90 päeva 180 päeva jooksul.

Kõnealune lihtsustamine toimub muu hulgas viisade väljastamise kohta otsuse tegemise perioodi lühendamise teel. Viisa väljastamise või väljastamata jätmise otsus tuleb põhimõtteliselt teha 10 kalendripäeva jooksul. Kiireloomulistel juhtumitel võib nimetatud ajavahemikku lühendada kahele päevale või isegi lühemale ajavahemikule. Kui aga otsuste vastuvõtmiseks on vajalik täiendav kontroll, võib ajavahemikku pikendada kuni 30 kalendripäevani.

Moldova kodanikelt nõutav viisatasu piirdub üldise 60 euro suuruse tasu asemel 35 euroga. See vähendatud tasu kehtib nii ühekordsete kui ka mitmekordsete viisade suhtes. Lisaks on viisatasu maksmisest täielikult vabastatud teatavatesse kategooriatesse kuuluvad isikud: lähisugulased, valitsusasutuste tegevuses osalevad ametiisikud, üliõpilased, puudega inimesed, humanitaarjuhtumitega seotud isikud, kultuuri- ja haridusvahetusprogrammides ning spordi- ja kultuuriüritustel osalevad isikud, ajakirjanikud, lapsed, pensionärid jne.

Reisi eesmärgi tõendamiseks nõutavaid dokumente on lihtsustatud mõnedesse kategooriatesse kuuluvate isikute puhul, nagu näiteks ametlike delegatsioonide liikmed, ettevõtjad, ajakirjanikud, teadus-, kultuuri- ja spordiüritustel osalejad, üliõpilased, vahetusprogrammis osalevad isikud, lähisugulased, kodanikuühiskonna esindajad ja meditsiinilistel põhjustel riiki külastavad isikud. Loetletud kategooriatesse kuuluvatelt isikutelt võib viisa väljastamiseks nõuda ainult teatavaid dokumente. Näiteks teadus-, kultuuri- või kunstiüritustel, sealhulgas ülikoolide ja muudes vahetusprogrammides osalevate isikute puhul on vaja vaid vastuvõtva organisatsiooni kirjalikku taotlust.

Samuti on ette nähtud mitmekordse viisa väljastamise lihtsustatud kriteeriumid konkreetsetesse kategooriatesse kuuluvatele isikutele, nagu näiteks ametlike delegatsioonide liikmed, kodanikuühiskonna esindajad jne.

Lisaks on kehtiva diplomaatilise passiga Moldova Vabariigi kodanikud lühiajalise külastuse korral viisanõudest vabastatud.

Raportööri tähelepanekud

Pärast ELi laienemist Rumeeniasse ja Bulgaariasse sai Moldova Vabariigist ELi vahetu naaber.

Viisarežiimi lihtsustamise lepingu sõlmimine pakub ELile ja Moldova Vabariigile võimaluse vältida uute eraldusjoonte loomist ELi ja tema naabri vahel. See kujutab julgustavat sammu edasi, arvestades Moldova Vabariigi Euroopaga seotud püüdlusi, ja edendab sõbralikke suhteid, stabiilsust, kodanike julgeolekut ja heaolu.

Leping soodustab inimestevahelist suhtlemist, mis on majandus-, humanitaar-, kultuuri-, teadus- ja muude suhete tähtis eeltingimus.

Samuti kujutab see sammu edasi ja Moldova Vabariigi julgustamist süvendada koostööd naabrite ja ELiga ning viia ellu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal vajalikke reforme. Selles mõttes tuleks tuletada meelde mõningaid prioriteetseid meetmeid:

- pidevalt tehtavad jõupingutused Transnistria konfliktile sobiva lahenduse leidmiseks – endiselt on probleeme piki Transnistria piirilõiku kulgeva piiri haldamise ja ka kaupade ning inimeste kontrollimisega;
- edusammud tõhusa, kõikehõlmava riigipiiri haldamise suunas Moldova piiri kõikidel lõikudel – infrastruktuuri ja seadmete osas on ikka veel probleeme;
- võitlus organiseeritud kuritegevuse, sealhulgas inimkaubanduse vastu – Moldova Vabariik on astunud samme, et võidelda inimkaubanduse vastu (inimkaubanduse vastase võitluse keskuse loomise, asjaomaste rahvusvaheliste konventsioonide ratifitseerimise ning õigusaktide ja tegevuskavade vastuvõtmise abil), kuid see on jätkuvalt mureküsimus.
- rändevoogude tõhusa juhtimise tagamine;
- haldus- ja kohtusüsteemi suutlikkuse edasine tugevdamine.

Leping asetab Moldova Vabariigi viisarežiimi lihtsustamise osas sarnasesse olukorda Ukraina ja Venemaaga. Need kaks riiki on viisalihtsustuslepingud juba sõlminud. Kuna Moldova seadused lubavad topeltkodakondsust, on paljudel moldovlastel teine pass – kas siis Vene, Ukraina või Rumeenia pass. Viisalihtsustuslepingu sõlmimine Moldova Vabariigiga hoiaks ära olukorra, kus Moldova kodanikel, kellel on Vene/Ukraina pass, oleks suurem vabadus reisida kui teistel. See hoiaks ära moldovlaste julgustamise taotlema Venemaa või Ukraina kodakondsust selleks, et viisarežiimi lihtsustamisest kasu saada.

Raportöör tervitab Moldova Vabariigi otsust vabastada alates 1. jaanuarist 2007 ELi kodanikud viisanõudest Moldova Vabariiki reisimisel. Samuti tuleb tervitada Rumeenia otsust jätkata viisade väljastamist Moldova Vabariigi kodanikele tasuta.

Selleks et inimesi uuest olukorrast teavitada, on Moldova Vabariigis äärmiselt vajalikud teabekampaaniad, võimaldamaks inimestel uusi võimalusi ära kasutada. Lisaks sellele peaksid muudatused viisapoliitikas ilmuma niipea kui võimalik Euroopa institutsioonide veebisaitidele.

Raportöör tunneb heameelt algatuse üle luua Chişinău ühtne viisakeskus, mis avati aprillis 2007, ja ta tahaks tuletada meelde, et ELi liikmesriikide konsulaatide arvu suurenemine Chişinău parandaks Moldova kodanike juurdepääsu ELi viisadele. Samuti, arvestades väga suurt nõudlust viisade järele selleks, et reisida Rumeeniasse, tegid Rumeenia ametiasutused ettepaneku avada kaks täiendavat konsulaaresindust Cahulis ja Baltis, et katta kogu Moldova Vabariigi territoorium ja edendada paremini moldovlaste juurdepääsu viisadele. Raportöör avaldab kahetsust Moldova ametiasutuste koostöö puudumise üle kõnealuses küsimuses ja Moldova ametiasutuste keeldumise üle lubamast nende täiendavate esinduste avamist.

Raportööri soovitused

1. Lepingud Moldova Vabariigiga sisaldavad viidet moldova keelele lauses „Käesolev leping on koostatud … [koht] … [kuupäev] … [kuu] … [aasta] kahes eksemplaris bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, moldova, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi, ukraina ja ungari keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentsed."

Kinnitades oma toetust viisalihtsustuslepingu ja tagasivõtmislepingu sõlmimisele ja rakendamisele ning oma kohustust lepingusätteid täielikult kohaldada, rõhutab Rumeenia, et tema osalus nimetatud lepingutes ei tähenda keele, millele on viidatud kui „moldova" keel, tunnistamist või tunnustamist. Rumeenia kinnitab, et vastavalt tõsiasjadele ja teaduslikele tõenditele, kaasa arvatud Moldova Vabariigi Teaduste Akadeemia 1994. aasta septembris avaldatud tõlgenduse põhjal on kõnealuse keele täpne nimetus rumeenia keel.[1]

Raportöör toetab täielikult alaliste esindajate komitee Rumeenia delegatsiooni kõnealust ametlikku avaldust ja tuletab meelde, et Rumeenia ametiasutused tegid samasuguse avalduse seoses *ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Moldova Vabariigi vahelise partnerlus- ja koostöölepingu protokolliga seoses Bulgaaria Vabariigi ja Rumeenia ühinemisega partnerlus- ja koostöölepinguga*.[2]

Raportöör võtab teadmiseks, et kõigis Lääne-Balkani riikidega sõlmitud üheksas lepingus kasutas komisjon neutraalsemat sõnastust „Käesolev leping on koostatud … [koht] … [kuupäev] … [kuu] … [aasta] kahes eksemplaris poolte ametlikes keeltes, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentsed."

Raportöör avaldab kahetsust, et Moldova Vabariigiga sõlmitud lepingute puhul ei kasutatud kõnealust sõnastust, ja soovitab niisuguses tundlikus kontekstis edaspidi kasutada neutraalset sõnastust.

2. Raportöör soovitab kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonil teostada nimetatud lepingute üle järelevalvet ja Euroopa Komisjonil pärast seda, kui lepingud on rakendatud, määrata kindlaks kõik takistused seoses kõnealuste lepingute nõuetekohaseks kohaldamisega,

[1] Rumeenia ametlik avaldus, mis on seotud ELi ja Moldova Vabariigi vaheliste viisa- ja tagasivõtulepingute lõppklausliga, mis on kantud nõukogu alaliste esindajate komitee 5. oktoobri 2007. aasta protokolli, komisjoni dokument 13021/1/07 REV 1.

[2] Nõukogu dokument 12489/07 ADD 1.

seda nii konsulaatide kui ka piiriületuse tasandil.

3. Raportöör avaldab kahetsust Euroopa Parlamendi ebapiisava kaasatuse ja teabe puudulikkuse pärast seoses läbirääkimiste alustamisega ja läbirääkimistega niisuguste lepingute üle. Euroopa kodanikke otseselt esindava organina on Euroopa Parlamendil oluline osa ELi välispoliitilise tegevuse vastutuse ja demokraatliku kontrolli tugevdamisel. Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon loodab, et Euroopa Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti institutsioonidevahelise lojaalse koostöö põhimõtte alusel lepingute rakendamise tulemustest.